

SÖKANDE

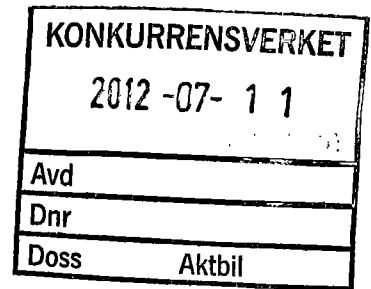
Trafikcenter Scantec Aktiebolag, 556136-1907
Ytongbanan
692 92 Kumla

MOTPART

Örebro kommun
Upphandlingsenheten
Box 30070
701 35 Örebro

SAKEN

Offentlig upphandling

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Trafikcenter Scantec Aktiebolags ansökan om
överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Örebro kommun genomför en offentlig upphandling av yrkesutbildning inom vuxenutbildningen för området lastbilsreparatör, dnr Vux 217/2012. Upphandlingen omfattar en utbildning 2012 med option att avropa genomförande av en likvärdig utbildning 2013. Vid anbudstidens utgång hade tre anbud inkommit och Örebro kommun har i tilldelningsbeslut den 8 juni 2012 beslutat anta anbudet från Lernia Utbildning Aktiebolag. Av beslutet framgår att anbuden från Trafikcenter Scantec Aktiebolag och Fordonsutbildningar i Örebro Aktiebolag förkastats på grund av att samtliga skallkrav inte är uppfyllda.

Trafikcenter Scantec Aktiebolag (Scantec) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om på grund av att kravet på att utbildningslokalerna inte ska vara belägna längre än 20 minuters resväg inklusive gångavstånd från av/påstigningsplats med allmänna kommunikationer från Resecentrum i Örebro strider mot principerna om transparens och proportionalitet i 1 kap. 9 § lagen om offentlig upphandling.

Örebro kommun bestrider bifall till ansökan.

PARTERNAS TALAN

Scantec anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Redan initialt kände Scantec att upphandlingen var riktad mot en leverantör och Scantec menar att detta sedan visat sig i utvärderingskriterierna och hur beslutet sedan utfallit. I utvärderingen menar Örebro kommun att Scantec inte uppfyller ovan angivna skallkrav, då kommunen bedömer att restiden överstiger 20 minuter vilket överstiger upphandlingens krav. Scantec menar att detta skallkrav är skönsmässigt, bryter mot transparensprincipen samt begränsar konkurrensen på ett oproportionerligt sätt. Scantec frågar sig också

hur kommunen utvärderar dessa 20 minuter. Resultatet blir exempelvis väldigt olika om man mäter under rusningstid eller vid lågtrafik. Kravet är dessutom väldigt konkurrensbegränsande då denna typ av utbildningar sällan finns inom stadskärnan utan normalt återfinns inom industri- och ytterområden. Vidare väcker också uttrycket "20 minuters resväg" frågan om huruvida det också inbegriper väntan på byten eller om det bara är själva tiden på fordonet som är restiden inklusive gångavståndet. Om Scantec får bortse från väntan på eventuellt byte och att bussen rullar på utan större fördröjningar vid hållplatser så klarar bolaget dessa 20 minuters restid (tåg + anslutande regionbuss). Scantecs lokaler ligger för övrigt direkt vid hållplats så gångtiden därifrån är noll.

Örebro kommun anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. Scantecs anbud innehöll ett anbudspris på 70 SEK/poäng och har därmed haft möjlighet att vinna kontraktet men har förkastats på två grunder, dels uppfyller anbudet inte kraven i förfrågningsunderlagets P 2.1.2 på att lokalerna ska vara väl ändamålsenliga och anpassade för utbildningens karaktär samt inte vara belägna längre än 20 minuters resväg inklusive gångavstånd från av/påstigningsplats med allmänna kommunikationer från Resecentrum i Örebro, dels uppfyller anbudet inte kvalitetskriterierna avseende kursutbudet som efterfrågas i förfrågningsunderlagets P 2.1.2 avseende beskrivning av upplägg av utbildningen samt på vilket sätt individuell studieplanering kommer att genomföras. Kommunen bedömer att restiden i Scantecs anbud överstiger 20 minuter vilket överstiger upphandlingens krav. Utbildningen är en del av Örebro kommuns gymnasieskola och därmed riktad främst till kommunens innevånare. Kommunen har därför ett intresse av att utbildningen genomförs i kommunen eller i kommunens omedelbara närhet. Det är inte normen att kommuner förlägger sina gymnasieutbildningar i andra kommuner. Upphandlingen syftar till att ge vuxna personer som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till utbildning som leder till arbete. Merparten av dessa personer kan förväntas ha dålig ekonomi och låg studiemot-

tivation och därmed uppleva en lång och dyr resa som hindrande vid genomförandet av en utbildning. Kravet att anbudsgivaren ska bedriva utbildningen som efterfrågas i lokaler som är lokaliserade på en fysisk plats som ligger inom en rimlig restid från Resecentrum i Örebro är tydligt kopplat till föremålet för upphandlingen. Kommunen anser att kravet på en restid på 20 minuter med allmänna kommunikationer är proportionerligt. Restidens beräkning torde inte föranleda några problem då allmänna kommunikationer normalt har fastställda tidtabeller där restiden tydligt framgår och eftersom föremålet för upphandlingen är vuxenutbildning så kan den genomsnittliga gånghastigheten hos en vuxen människa användas, dvs. 1,4 m/s. Det är naturligtvis ett gränsdragningsproblem att avgöra exakt hur långt eller hur länge en individ ska behöva resa men det är kommunen som har att bestämma förutsättningarna för tilldelning av kontrakt förutsatt att kraven är proportionerliga i förhållande till föremålet för upphandlingen och i den här upphandlingen så har kommunen satt gränsen enligt ovan.

DOMSKÄL

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av tilldelningsbeslutet framgår som Örebro kommun angett att Scantecs anbud har uteslutits från utvärderingen på grund av att det inte uppfyllt två skall-krav i 2.1.2 i förfrågningsunderlaget. De krav som inte uppfyllts är dels kravet på att lokalerna inte ska vara belägna längre än 20 minuters resväg inklusive gångavstånd från av/påstigningsplats med allmänna kommunikationer från Resecentrum i Örebro, dels kravet på beskrivning av hur Scantec tänker lägga upp utbildningen samt på vilket sätt individuell studieplanering kommer att genomföras. Beträffande det senare kravet har kommunen i tilldelningsbeslutet konstaterat att angivna kurskoder inte är godkända efter den 1 juli 2012 och därför bedömt att upplägget av utbildningen ska ges betyget 1, vilket motsvarar en nivå som inte uppfyller upphandlingens krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Scantec har i huvudsak invänt mot skall-kravet beträffande högst 20 minuters resväg från Resecentrum och synes göra gällande såväl att kravet i sig är oförenligt med principerna i 1 kap. 9 § LOU som att Scantec under vissa förhållanden uppfyller kravet. Även med beaktande av vad Scantec anfört finner förvaltningsrätten att det inte framkommit skäl att ändra kommunens bedömning att det tar mer än 20 minuter från Resecentrum i Örebro till Scantecs lokaler i Kumla. Scantecs anbud uppfyller således inte detta skallkrav. Frågan är då om kravet bryter mot de åberopade principerna om öppenhet (transparens) och proportionalitet.

Vad gäller transparens är det som kommunen anfört möjligt att utifrån tidtabeller med allmänna kommunikationer och eventuell uppskattning av gångtid beräkna restiden på ett godtagbart sätt. Vidare har en upphandlande myndighet stor frihet att välja vad man vill upphandla och vilka krav som ska ställas på det som ska upphandlas, dock att proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig pro-

portion till de mål som eftersträvas och att uppställda krav inte får vara onödiga eller oproportionerliga (jfr prop. 2009/10:180 s. 91).

Av praxis rörande proportionalitetsprincipen framgår att en bedömning ska göras i tre steg (se bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom den 1 mars 2012 i mål nr 9636-11). För det första ska en bedömning göras om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra ska en bedömning göras av om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje ska bedömas om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig jämfört med det eftersträvade syftet. Enligt vad kommunen anfört är syftet med 20-minuterskravet att eleverna på utbildningen inte ska behöva genomföra någon lång och kostsam resa för att komma till utbildningslokalerna. Det uppställda kravet på restiden får anses vara en lämplig och effektiv åtgärd att uppnå detta syfte och en begränsning av restid eller resväg synes vara nödvändig för att syftet ska uppnås. De negativa effekterna för leverantörer med lokaler som inte uppfyller kravet är enligt förvaltningsrättens mening även proportionerliga. Skall-kravet är således förenligt med principen om proportionalitet. Vid denna bedömning och då Scantec som anförts inte uppfyller kravet saknas det skäl att pröva frågor rörande det andra aktuella skall-kravet, vilket Scantec dessutom inte närmare utvecklat i sin talan. Scantecs ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Joar Berglund, rådman

Målet har handlagts av förvaltningsrättsjuristen Göran Wirdéus

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

